Izhaja vsak dan razen sobot, nedelj in praznikov.

Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 South Lawndale Ave. Telephone. Rockwell 4904

LETO—YEAR XXXIV. Cena lista je $6.00 Entered as second-class matter January 18, 1908, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 5. FEBRUARJA (FEB. 5), 1942 Subscription $6.00 Yearly STEV.—NUMBER 25

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Angleži in Američani napadli japonske ladje

Pomorščaki se pridružili ameriškim četam v borbi proti Japoncem na Bataanskem polotoku. Kitajska poroča o gibanju japonskega vojaštva v južnozapadnem delu Pacifika. Hitler vrgel rezerve na ruske fronte, da ustavi prodiranje sovjetskih čet proti Smolensku. Britska bojna črta v Libiji stabilizirana

Rangoon, Burma, 5. febr. — Angleški in ameriški letalci so metali bombe na japonske ladje na reki Salween, dočim so težki topovi bruhali krogle na japonske pozicije pri Rangoonu. Več tisoč indijskih vojakov je dospelo na burmsko fronto in se pridružilo angleškim četam na zapadni strani te reke, ki ščitijo dostope do burmske ceste.

Lewes, Del., 5. febr.—Sovražna podmornica je potopila ameriški tovorni parnik San Gil na Atlantiku v bližini obrežja države Maryland. Kapitan Walter W. Koch poroča, da sta bila dva člana posadke ubita, 42 pa se jih je rešilo.

Washington, D. C., 5. febr.—Japonski napad na desno krilo ameriške armade na zapadnem koncu Bataanskega polotoka je bil odbit, poroča vojni department. Japonci so bili vrženi nazaj z velikimi izgubami.

Washington, D. C., 4. febr.—Mornarični department je naznanil, da se bataljon pomorščakov bori proti Japoncem na strani armade generala MacArthurja na Bataanskem polotoku in da je torpedni čoln prodrl v Manilski zaliv in napadel japonsko bojno ladjo.

Mornarični department poroča, da je sovražna podmornica napadla in potopila tanker Neches, ni pa povedal, kje se je to zgodilo. 126 članov posadke se je rešilo, 56 pa jih pogrešajo.

Vojni department je prej naznanil, da je general MacArthur preprečil izkrcanje japonskih čet v dveh krajih Bataanskega polotoka. Krogle iz topniških baterij so potopile več japonskih vojaških transportov.

Singapor, 4. febr.—Nove japonske čete so dospele v južni del Malajskega polotoka in se pridružile armadi, ki je koncentrirana na drugi strani Johorske ožine. Poveljstvo britske oborožene sile pričakuje, da bodo skušali Japonci prekoračiti to ožino.

Singapor je bil tarča japonskih bomb, ki so porušile nekaj poslopij in zanetile požare, katere pa so branilci te britske trdnjave kmalu pogasili. Japonski letalci so včeraj izvršili tri napade na Singapor.

Na drugi strani so angleški letalci bombardirali japonsko vojaško letališče pri Kluangu in transporte.

Rangoon, Burma, 4. febr.—Britske čete, ki operirajo z nove bojne črte nad Moulmeinom v vzhodnjem delu Burme, so navezale stike s sovražnikom na vzhodni strani reke Salween in da pričele napadati. Izid bitke ni znan.

Batavija, Java, 4. febr.—Japonski letalci so metali bombe na Surabajo, holandsko mornariško bazo. Napad je trajal dve uri in v tem času so vrgli več sto bomb. Nekaj objektov so bombe razdejale in več oseb je bilo ubitih in ranjenih.

Enote zavezniške bojne mornarice so napadle japonske bojne ladje in vojaške transporte v zalivu Macassar v bližini holandske Vzhodne Indije. Ena japonska križarka in trije transporti so bili potopljeni.

Čungking, Kitajska, 4. febr.—Sem so prišla poročila o velikem zamahu japonskih čet v južnozapadnem delu Pacifika. Japonski konvoj 69 parnikov so opazili v bližini Formoškega zaliva pri Amoju. Domneva je, da so bojne ladje in transporti na poti proti Vzhodni Indiji.

Moskva, 4. febr.—Nemške rezervne kolone, katere je Hitler vrgel na centralno fronto, da ustavijo prodiranje sovjetskih armad proti Smolensku, niso zavrle pohoda teh armad. Smolensk leži 230 milj zapadno od Moskve.

Danes zjutraj objavljeno poročilo pravi, da Rusi prodirajo naprej skoro v vseh sektorjih centralne fronte. Pritisk na nemško bojno črto na zapadni strani Možajska se je povečal. Prvi ruski oddelki so prodrli na ozemlje, ki je samo dvajset milj oddaljeno od Dnjepropetrovska, važnega mesta ob reki Dnjeper.

London, 4. febr.—Sem dospela poročila se glase, da so nemške izgube na ruskih frontah tako velike, da so poveljniki nacijskih armad apelirali na Hitlerja, naj pošlje dvajset vojaških divizij iz okupiranih dežel na te fronte. Bojazen je, da bo nemška bojna črta pri Smolensku prebita, če ne bodo vojaške posadke ojačane v nekaj dneh.

Berlin, 4. febr.—Naznanilo tukajšnje radiopostaje pravi, da so sovjetske čete uprizorile več naskokov na nemške vojaške pozicije v vzhodnem delu Krimskega polotoka, a so bile vržene nazaj z velikimi izgubami. V drugih sektorjih dolge fronte se položaj ni izpremenil.

Kairo, Egipt, 4. febr.—Britske oklopne divizije so začele ofenzivo južnovzhodno od Bengazija proti osišči oboroženi sili, kateri poveljuje feldmaršal Erwin Rommel. Pozorišče najbolj ljutih bitk je pri Msusu, 70 milj južnovzhodno od Bengazija.

Britsko poveljstvo je prej naznanilo, da je bila bojna črta stabilizirana na fronti med Msusom in Slonto.

Irak se pridruži protiosišči fronti

Bagdad, Irak, 4. febr.—Ta država, ki je že povezana z Veliko Britanijo, se pripravlja za pridružitev k protiosišči fronti, ki jo tvori 26 držav, in upa, da bo dobila pomoč od Amerike iz posojilno-najemninskega sklada. To je razvidno iz naznanila generala Runija, ki je postal predsednik iraške vlade po ponesrečenem puču bivšega premierja Rašida Gailanija. Velika Britanija je zatrla puč v kali, nakar je Gailani pobegnil iz dežele. Mnenje prevladuje, da se nahaja v Berlinu. "Mi smo pretrgali odnošaje z osiščem in pomagamo Veliki Britaniji v vseh ozirih," je rekel premier Runi. "Uverjen sem, da Amerika ne bo ignorirala našega apela za finančno pomoč".

Število brezposelnih se zvišalo

Washington, D. C., 4. febr. — Administracija WPA poroča, da se je število brezposelnih zvišalo za 400,000 v januarju, čeprav vojne industrije operirajo s polno paro. Mnogo tovarn, ki niso udeležene v produkciji bojne opreme, je moralo zapreti vrata. Armada brezposelnih je štela ob koncu januarja 4,200,000.

Ameriška finančna pomoč Kitajski

Državni tajnik Hull naznanil sklenitev pakta

Washington, D. C., 4. febr.—Predsednik Roosevelt je pozval kongres, naj takoj odobri posojilo v vsoti pol milijarde dolarjev Kitajski, da bo slednja lahko utrdila svojo finančno in ekonomsko strukturo. General Kaišek, predsednik kitajske vlade in vrhovni poveljnik armade, je vprašal Ameriko za posojilo, da prepreči inflacijo, ki bi lahko razrvala kitajsko gospodarstvo.

"Odgovorni kitajski krogi so me opozorili na nujnost takojšnje finančne in ekonomske pomoči Kitajski," pravi Roosevelt v svoji poslanici kongresu. "Uverjen sem, da bo taka pomoč ojačila kitajsko notranje gospodarstvo in omogočila uspešno funkcioniranje kitajske oborožene sile proti skupnemu sovražniku."

Državni tajnik Cordell Hull je istočasno naznanil podpis pakta z republiko Salvador, s katerim se je Amerika obvezala, da bo ta republika dobila pomoč iz posojilno-najemninskega sklada. Kako velika bo ta pomoč, Hull ni povedal, toda domneva je, da bo znašala več milijonov dolarjev. Državni tajnik je dejal, da so pogajanja glede sklenitve sličnega pakta v teku z Ekvadorjem in da bodo kmalu zaključena.

London, 4. febr.—Zunanji urad je naznanil, da bo Kitajska dobila od Velike Britanije posojilo 50,000,000 funtov šterlingov (okrog $200,000,000) za financiranje vojnih operacij proti Japonski. Dalje je naznanil, da bo Velika Britanija zalagala Kitajsko z orožjem, strelivom in drugim bojnim materialom.

Britska armada ostane v Abesiniji

Minister Eden naznanil sklenitev pakta

London, 4. febr.—Zunanji minister Anthony Eden je naznanil v parlamentu sklenitev pakta z Abesininjo. Cesar Haile Selazije je dovolil Angliji obdržitev armade v Abesiniji, dočim mu je Velika Britanija v zameno dala posojilo $10,000,000. Britski uradniki bodo ostali v deželi kot svetovalci cesarju. Dalje bodo ostali tamkaj policijski inšpektorji, komisarji in sodniki.

Eden je dejal, da je Selazije apeliral na angleško vlado, naj britska vojaška misija pomaga pri reorganiziranju abesinske armade, ki bo opremljena z orožjem in strelivom, ki so ga morali pustiti italijanski vojaki. Eden je dalje rekel, da bo Selazije odpravil suženjstvo v bližnji bodočnosti.

Sklenjeni pakt med drugim določa, da britska armada kontrolira 25 milj širok pas ozemlja ob meji Abesinije in francoske Somalije in železnico, ki vodi iz Džibutija v Addis Ababo, glavno abesinsko mesto. Vsi sovražni vojni ujetniki pridejo pod britsko kontrolo. Sklenjeni pakt ostane v veljavi do preklica.

Formiranje nove vlade v Egiptu

Kairo, Egipt, 4. febr. — Kralj Farouk je apeliral na ljudstvo, naj podpre njegove napore glede formiranje nove vlade narodne enotnosti, ko je kabinet premierja Tuseina resigniral. Pričakuje se, da bo kralj poveril sestavo nove vlade Mustaffi Nahasu, voditelju največje egiptske politične stranke. Ako bo slednji sprejel pozicijo, bo Egipt imel prvo vlado enotne fronte od začetka vojne.

REGISTRACIJA ŽENSK ZA VOJNA DELA NA VIDIKU

Mobilizacija vseh sredstev za boj proti osišču

SENATOR WILEY OKRCAL ZAJEDALCE

Washington, D. C., 4. febr.—Prisilno in splošno registracijo žensk za pomožna vojna dela je napovedal general Lewis B. Hershey, direktor federalnega nabornega urada, ko je nastopil pred kongresnim odsekom za meddržavno imigracijo. On se je izrekel za popolno mobilizacijo človeške sile in vseh sredstev v zvezi z vojnimi napori, katerih cilj je totalni poraz osiščnih držav.

Hershey je dejal, da je uverjen, da mora Amerika v tej vojni mobilizirati vso človeško silo in jo izkoristiti v polnem obsegu. To izjavo je podal, ko je kongresnik Sparkman, demokrat iz Alabame in član odseka, predlagal, da Amerika odredi praktičen pregled vse svoje razpoložljive sile in da je on za prisilno registracijo žensk za pomožna vojna dela. Ta naj bi bila okrepitev provizij nabornega zakona, ki določa registracijo moških od osemnajstega do petinšestdesetega leta.

Hershey je povedal članom odseka, da vojni department in odbor socialne zaščite sestavljata načrte glede potegnitve onih moških, ki so zdaj izvzeti iz vojaške službe, ker morajo skrbeti za od njihovega zaslužka odvisne osebe, v armado. Ti načrti bodo kmalu predloženi kongresu v odobritev. Izjeme naj bi veljale za izurjene delavce, ki so uposleni v industrijah, katere so udeležene v produkciji bojne opreme. Armada mora dobivati orožje, ki ga potrebuje za učinkovito bojevanje proti soyražnikom.

Senator Alexander Wiley, republikanec iz Wisconsina, je podprl Rooseveltovo sugestijo glede iztrebitve parazitov iz Washingtona. On je šel še dalj in predlagal izločitev parazitov, ki so na plačilni listi federalne vlade in ne opravljajo nobenega koristnega dela. Senator je pohvalil Roosevelta, ker je imenoval Donalda M. Nelsona za načelnika urada, v čigar področje spada produkcija bojne opreme.

Irska poveča svojo armado

Dublin, Irska, 4. febr. — Premier Eamon de Valera je dejal, da mora Irska povečati svojo armado na pol milijona mož. Premier je govoril na zborovanju farmarjev v Kildaru. "Ako nas bo katera izmed zavojevanih držav napadla, je gotovo, da bodo druge posegle vmes," je dejal. "Mi ne bomo mirno gledali, če nas bodo skušali tujci oropati svobode. Ta vojna lahko traja še štiri leta in Irska mora biti pripravljena na vse eventualnosti."

Britske izgube v bitki pri Hongkongu

Ottawa, Kanada, 4. febr. — Okrog 4000 angleških vojakov je bilo ubitih in ranjenih v bitkah z Japonci pri Hongkongu po izjavi kanadskega vojnega ministra J. L. Ralstona, ki jo je podal v parlamentu. Britska vojaška posadka v Hongkongu je štela 12,000 mož, ko so jo Japonci napadli. Ralston je rekel, da njegova izjava bazira na poročilu britskega vojnega urada. Dva kanadska regimenta sta se borila na strani angleških čet v Hongkongu.

Domače vesti

Nagla smrt pri delu

Broughton, Pa.—Dne 26. januarja se je John Grobin pri delu v premogovniku zgrudil mrtev na tla. Zadela ga je srčna kap. Star je bil 50 let in doma iz Bistrice pri Pilštajnu na Štajerskem. V Ameriki je bil 21 let in tukaj zapušča ženo in tri hčere, eno omoženo. Bil je član in predsednik društva 52 SNPJ.

Član v bolnišnici

Auburn, Ill.—V bolnišnici St. John's v Springfieldu se nahaja Karl Divjak starejši iz Auburna, član društva 335 SNPJ, ki se bo moral podvreči težki operaciji. Članstvo mu želi hitrega okrevanja.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Dne 2. febr. je v bolnišnici umrla Jožefa Janežič, roj. Tramte, stara 45 let in doma iz Gradenja pri Beli cerkvi na Dolenjskem. V Ameriki je bila 28 let in tu zapušča moža, sina in sestro.—Dalje je v bolnišnici umrl za poškodbami, ki mu jih je prizadjal uliční voz, Frank Gabrovšek, star 60 let in doma iz Dolenjega Logatca. V Clevelandu je živel 32 let in v Girardu, O., zapušča brata.—V Bridgeportu, O., je 1. t. m. umrla Mary Zatezalo, roj. Rogelj, stara 62 let in doma iz Mleševa pri Zatični. Zapušča moža in v Clevelandu sestro.

Nov grob v Pueblu

Pueblo, Colo.—Tukaj je zadnje dni umrla Ivana Bradič od Ambrusa na Dolenjskem.

Članica v bolnišnici

Blaine, O.—Katarina Borlinski, članica društva 333 SNPJ, se nahaja v bolnišnici v North Wheelingu, kjer se je morala podvreči težki operaciji 31. januarja. Člani ji žele skorajšnjega okrevanja.

Naši vojaki

Ely, Minn.—Od društva 268 SNPJ so doslej v službi Strica Sama sledeči člani: Albert Marolt, Frank Godec, Fr. L. Mavetz in Fr. J. Rozman, vsi mladi in čvrsti fantje. Želja je, da se srečno povrnejo.

Vesti iz New Yorka

New York City.—Dne 1. febr. je v tukajšnji bolnišnici umrla Fani Lapajnar iz Hempsteada, Long Island, rojena v Bohinjski Bistrici na Gorenjskem. Zapušča moža in hčer.

Čikaška vest

Chicago.—Dne 31. jan. je avto povozil Martina Golobiča, ko se je vračal z dela. Nahaja se v bolnišnici z zlomljeno nogo in hudimi poškodbami na glavi.

Poljska skupščina v Londonu

London, 4. febr. — Poljski parlament pod imenom narodna skupščina je bil ustanovljen v tem mestu. Tvori ga 31 članov, ki reprezentirajo štiri politične stranke. Te so narodna stranka, socialistična stranka, kmetska in delavska stranka. Za predsednika skupščine je bil izbran profesor Stanislav Grabski, bivši prosvetni minister, ki je nedavno dospel v London iz Rusije.

Južnoafriška unija ostane v britski zvezi

Capetown, Južnoafriška unija, 4. febr. — Senatna zbornica je z veliko večino zavrgla predlog opozicije, naj se unija odcepi od Velike Britanije in proglasi za republiko. Senat je z osemnajstimi proti sedmim glasovom odobril napoved vojne proti Japonski, Ogrski, Rumuniji, Bolgariji in Finski.

Francoska pomoč Nemcem v Libiji

New York, 4. febr. — Radijsko poročilo iz Londona pravi, da je admiral Jean Darlan, podpredsednik francoske vlade in zunanji minister, zagotovil nacije, da bodo francoski parniki vozili živila in bojno opremo nemški armadi v Libiji. Dva parnika bosta odplula vsak teden proti Libiji.

Odpor proti nacijem se širi v Evropi

Utrjevanje indijskih mest

Nacionalisti podprli obrambne načrte

Bombaj, Indija, 4. febr.—Indija je začela utrjevati vsa svoja velika mesta, ker se je vojna približala njenim mejam. Storjeni so bili koraki za obrambo proti napadom iz zraka.

Vseindijski kongres, nacionalistična stranka, ki je doslej vodila opozicijo proti kooperaciji z Veliko Britanijo, je revidirala svoje stališče. Doktrine Mohandasa K. Gandhija o civilni nepokorščini so bile potisnjene v ozadje kot posledica uspehov japonske oborožene sile na Malajskem polotoku.

Čakravarti Rajagopalachari, vodja desnega krila nacionalistične stranke, je apeliral na Indijce, naj se organizirajo za oboroženo obrambo in sodelujejo z britskimi avtoritetami.

Hathaway bo odsedel kazen

New York, 4. febr. — Clarence A. Hathway, bivši urednik lista Daily Worker, glasila komunistične stranke, bo moral odsedeti kazen, katero mu je naložil sodnik John J. Freschi, ko ga je porota spoznala za krivega kriminalnega obrekovanja vdove Walterja Liggetta, izdajatelja lista v Minneapolisu, Minn. Liggett, ki je v svojem listu razkrival zvezo med raketirji in politiki, je bil zavratno napaden in umorjen. Hathaway je objavil več člankov, v katerih je blatil vdovo in spomin njenega moža. Vdova je potem vložila tožbo proti njemu in Comprodaily Publishing Co., izdajateljici Daily Workerja, zaradi obrekovanja. Hathaway je bil obsojen na trideset dni zapora in plačitev $500. Državno vrhovno sodišče je zavrnilo priziv proti obsodbi in potrdilo odlok sodnika Freschija.

Stimson naznanil premešanje poveljstva

Washington, D. C., 4. febr. — Vojni tajnik Henry L. Stimson je naznanil premešanje poveljstva ameriške oborožene sile na Havajskih otokih. Vrhovni poveljnik je admiral Chester W. Nimitz, ki je nasledil podadmirala Husbanda E. Kimmela po japonskem napadu na Pearl Harbor 7. decembra. Stimson je bil vprašan, kakšne korake bo podvzel proti Kimmelu in generalu Shortu, katera je posebni preiskovalni odsek, kateremu je načeloval član federalnega vrhovnega sodišča Roberts, obdolžil zanemarjenja dolžnosti. Odgovor je bil, da bo odločitev o tem kmalu padla. Stimson je dejal, da je bil za vrhovnega poveljnika ameriške letalske sile v coni Panamskega prekopa imenovan general Frank M. Andrews.

Evakuacija perujskih čet odrejena

Quito, Ekvador, 4. febr. — Perujska vlada je v soglasju s provizijami sporazuma z Ekvadorjem, sklenjenega na Vseameriški konferenci v Rio de Janeiru, Brazilija, odredila evakucijo vojaških čet iz El Ora, obmejne province. Brazilski, ameriški in argentinski vojaški veščaki so na poti v omenjeno provinco, kjer bodo nadzirali evakucijo vojakov.

Lakota in bolezni kose prebivalce

NEMŠKE PRIPRAVE ZA OFENZIVO

London, 4. febr.—Zdaj, ko se tajna in odprta revolta proti nacijem v podjarmljenih evropskih državah širi, ko bolezni in lakota zahtevajo na tisoče žrtev, je Nemčija zaposlena s pripravami za veliko pomladansko ofenzivo. Ta slika se očituje v poročilih, ki prihajajo v London iz dežel, ki so prišle pod Hitlerjevo oblast, in nevtralnih virov.

Nemški gospodarji so sinoči naznanili nove restrikcije, nanašajoče se na potniški promet po železnicah, v vseh deželah od Norveške do Črnega morja. Železnice bodo prevažale nemške vojake in potrebščine ter bojno opremo na vzhodne fronte. To je v soglasju s Hitlerjevo obljubo o veliki ofenzivi na vzhodu proti Rusiji.

Na Poljskem je bil promet na vseh lokalnih železnicah ustavljen. Potniški vlaki med Varšavo in Krakovom več ne vozijo. Vsi vlaki na tej progi prevažajo vojaške čete in bojni material. List Frankfurter Zeitung piše, da je bil potniški promet omejen tudi na nemških železnicah, zaeno pa priznava, da vsled tega trpi distribucija premoga in živeža med civilnim prebivalstvom.

Pegasti legar, ki se običajno pojavi v vojni in spremlja vojske, se je razširil iz baltiških državic na zapad, na Poljsko, Nemčijo, Bolgarijo in druge po nemških vojakih okupirane države. Nemški zdravstveni minister je priznal, da se je pojavilo več slučajev te bolezni v nemških pokrajinah. Pernik, Bolgarija, je omenjen kot središče te bolezni. Danski zdravniki so na svojem zborovanju v Copenhagenu notirali širjenje te bolezni.

Strahovita poročila o lakoti prihajajo iz Grčije. Več sto ljudi umre za lakoto samo v Atenah dnevno. Prebivalci v mnogih grških mestih in vasih nimajo ne kruha in ne drugih živil.

V neokupirani Franciji ni položaj dosti boljši. Minister za javna dela Francois Lehideux je dejal: "Mi nimamo premoga, gasolina in ne olja. Pomanjkanje živil je akutno. Velike zaloge kovin so izginile." Kam so šle, minister ni povedal, toda očitno je, da so jih pobrali naciji.

Da se revolta na Norveškem proti nacijem in Quislingovemu režimu širi, je potrdila Finska, zaveznica Nemčije. List Socialdemokratti, glasilo finske socialistične stranke, pravi, da le peščica Norvežanov podpira Quislinga, Hitlerjevo lutko. Ako bi mogel norveški narod svobodno izraziti svoje mnenje, bi kmalu obračunal z njim in drugimi izdajalci.

Stavka mornarjev preprečila odhod parnikov

Havana, Kuba, 4. febr.—Mnogo parnikov je obtičalo v kubanskih lukah zaradi stavke mornarjev, ki so šli v boj za zvišanje plače. Odhod petih parnikov iz tukajšnje luke je bil odložen. Stavka se je raztegnila tudi na Santiago de Cubo in druge luke. Mornarji zahtevajo poleg zvišanja plače tudi višjo zavarovalnino zaradi nevarnosti, ki jih preti, kadar se parniki, na katerih so uposleni, kretajo v vodah, v katerih operirajo podmornice zavojevanih držav.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicaga) in Kanado $6.00 na leto, $3.00 za pol leta, $1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero $7.50 za celo leto, $3.75 za pol leta; za inozemstvo $8.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada $6.00 per year, Chicago and Cicero $7.50 per year, foreign countries $8.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik z listom:
PROSVETA
2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (February 28, 1942), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

"Nevtralna" irska trma

V Evropi je še pet držav, ki so "nevtralne." Švica, Švedska, Španija in Portugalska so še "nevtralne" po Hitlerjevi volji, Svobodna irska država je pa "nevtralna" po volji ameriških Ircev (ne vseh).

Svobodna irska država se je pravkar imenitno postavila. Eamon de Valera, predsednik njene vlade, je poslal protest v Washington proti izkrcanju ameriških čet v severni Irski, rekoč, da je to za Irsko napadalen čin! Amerika ni vprašala njegove vlade, če lahko pošlje svoje čete v severno Irsko in zakaj jih pošlje—in ker ni storila tega, je prekršila nevtralnost Svobodne irske države!

Tako pravi Eamon de Valera in poročilo iz Washingtona se glasi, da se predsednik Roosevelt čudi, ker ne razume tega. Amerika ne želi Ircem ničesar slabega. Amerika dobro ve, da bi Irci že davno bili tam, kjer so danes Danci, Nizozemci itd., če jih ne bi čuvala Anglija; če pade Anglija, pade še tisti dan Irska. Amerika pomaga Angliji zato, da pomaga sebi in obenem pomaga Ircem in vsem drugim, ki so v boju z barbarskim osiščem.

Poročilo iz Washingtona je napačno. Predsednik Roosevelt se nič ne čudi in dobro razume paglavsko igro, katero igra Valera z ameriškimi Irci (ne vsemi) vred. Roosevelt dobro ve, da severna Irska, protestantovsko okrožje Ulster, ne spada v Svobodno irsko državo, temveč direktno v Anglijo, kar pomeni, da so se ameriške čete izkrcale na angleških tleh, ne na tleh Svobodne Irske. Ampak Valera hoče po vsej sili spraviti Ulster pod svoj režim — kljub temu, da protestantovski Irci nočejo biti manjšina v katoliški Irski — pa smatra, da mora biti tudi ta del Irske po njegovo "nevtralen".

Svobodna irska država je otrok ameriških Ircev. Valera, sin Španca in Irke in prvotno "predsednik irske republike", je bil rojen v Ameriki. Ameriški Irci so financirali njegovo kampanjo za irsko republiko s poldrugim milijonom dolarjev in ko je njegova vlada takrat še nelegalne in nepriznane irske države izdala prve bonde za 15 milijonov dolarjev, so ameriški Irci pokupili vso to izdanje.

Ameriški Irci so pred dvajsetimi leti napeli vse sile, da bi bila vlada Združenih držav prisilila Anglijo, naj dovoli Ircem neodvisno republiko. To jim ni uspelo. Namesto republike je Valera dobil avtonomno državo ali dominijon po vzgledu Kanade, Južne Afrike, Avstralije in Nove Zelandije. Severnemu delu Irske je bilo dano na svobodo, naj tamkajšnji prebivalci sami odločijo, kam hočejo iti. Z veliko večino so se odločili, da ostanejo v Angliji. Valera, ki je vedno gobezdal o demokraciji in še danes gobezda — ni še priznal severnim Ircem njihove demokratične odločitve.

Anglija je storila katoliškim Ircem mnogo debelih krivic, to je nesporno. Da je pa Anglija končno le dala Ircem avtonomijo, je s tem pokazala, da želi popraviti stare krivice, da želi živeti z njimi v miru. Anglija potrebuje Irce ekonomsko, na drugi strani pa Irci še bolj potrebujejo Anglijo, kajti sami so brez moči — razen če hočejo biti vso večnost odvisni od svojih ameriških rojakov. Ampak Valerov režim se že vseh 20 let obnaša, kakor da ne potrebuje Anglije in kakor da je Anglija njegov največji sovražnik.

Ko je izbruhnila Hitlerjeva vojna, so vsi angleški dominijoni stopili v vojno z Anglijo vred, vsi — razen Irske. Valerova vlada je razglasila "nevtralnost" in še danes je "nevtralna" z ameriškimi Irci (ne vsemi) vred — na veliko veselje in korist nacifašističnega osiščа. Ne moremo reči, da Irci ljubijo Hitlerja in mu žele zmago, res pa je, da sovražijo Anglijo bolj kot Hitlerja in žele njen poraz brez ozira na to, kaj pride potem. . . .

Koliko škode je ta irska trma naredila Ameriki, je znano. Glavna opozicija proti Rooseveltovi zunanji politiki zadnjih treh let je izvirala iz ameriških Ircev; oni so bili hrbtišče organizacije America First. Nepopisno škodo dela irska trma tudi Angliji. Na južnem Irskem so tri pomorska oporišča, ki bi jih Angleži zelo potrebovali za uspešno bojevanje z nemškimi podmornicami in Anglija je že večkrat vprašala za rabo teh oporišč, ampak Valera vztraja: Nak! Angleži so silno potrpežljivi. Lahko bi zasedli tiste baze brez kakšne težave, toda nočejo; raje se drže pogodbe in trpe škodo. Ali bi Hitler tako postopal, če bi bil na njihovem mestu? — —

Valera zdaj protestira proti prihodu ameriškega vojaštva v Ulster. Ameriški tisk se v splošnem zgraža nad tem protestom in mnogih ameriških Ircev je sram, ampak ne vseh; — zdaj pa zdaj se kateri oglasi v listih in zagovarja Valerovo stališče. Razume se, da znani "father" Coughlin s svojo kliko vred je stoprocentno z njim. Coughlin je mnenja — kar je mnenje vseh ameriških "bakroglavk" (copperheads) — da bi moral Roosevelt poslati čete na Filipine, kjer so bolj potrebne, kakor pa na Irsko, kjer niso Američani čisto nič potrebni in s svojo navzočnostjo samo žalijo poncsne katoliške Irce! . . .

Vse kaže, da bodo Irci s svojo paglavsko trmo zaigrali vse simpatije, ki so jih imeli pri vseh demokratičnih ljudeh, ko so se borili za svojo svobodo. Kajti v tej vojni — v kateri ne more biti nobene prave nevtralnosti! — so pokazali, da niso zreli za svobodo, katero jim je dala Anglija.

Ameriški Irci, ki so jasno demonstrirali (ne vsi), da so bolj lojalni Valerovi kliki kot ameriški demokraciji, so pa pokazali, da niso vredni zaščite, katero jim daje ameriška demokracija.

Glasovi iz naselbin

Zadnje vabilo

Milwaukee. — Še enkrat ste vabljeni vsi Milwaučani in Westallisčani na plesno zabavo, katero priredi v soboto zvečer, 7. febr., društvo Sloga 16 SNPJ v dvorani K. P. na S. 20th in W. National ave. Igrala bo Bashelnova godba in nastopil bo z nekaj pesmicami mladinski zbor SNPJ All Stars Chorus. Ves dobiček od te veselice bo šel za Slovenski dom.

Frank Primosich, 16.

Slovo od fantov

Elizabeth, N. J. — Tudi iz našega mesta je odšlo že veliko fantov k vojakom širom Amerike. Nekateri so že prišli na obisk k staršem, drugi zopet ne, ker služijo preveč daleč po zapadu. O božičnih praznikih so prihajali k nam, kot bi bila naša hiša vojašnica, ker vsi so bili prijatelji naših treh sinov. Eden od njih, Slovenec po imenu Louis Botijas, je rekel našemu Jožetu: "Še ti pojdi z nami, da zbijemo Japonce; čim več nas bo, prej bomo gotovi z njimi." S smehom so se poslovili.

Prišel je 23. januar, ko se je moral tudi naš Joseph posloviti od nas in je odšel z drugimi. V nedeljo smo se peljali v taborišče k njemu na obisk. Tam je bilo veliko ljudi, ker vsakdo želi videti svojega, kajti zdaj hitro odhajajo v druge države. Zvečer, predno smo šli domov, smo se poslovili, mogoče zadnjikrat . . . Res je težko slovo od dobrega otroka.

Naš Joe je bil predsednik več klubov med mladino in tudi "soft ball teamov". Pa so mu priredili odhodnico in kupili lep ročni kovčeg za darilo. On je bil tudi predsednik našega društva 540 SNPJ in štiri leta vodil seje. Bil je vedno pripravljen storiti karkoli za dobrobit društva in blagajne, zato ga bo društvo tudi pogrešalo. Njegov član je bil od enega leta starosti — zdaj je star 24 let. Želimo, da naši fantje pridejo zdravi nazaj in da ostanejo člani naše velike SNPJ.

Tukaj se je začelo zimsko vreme in pada sneg, ko to pišem. Do sedaj to zimo še ni bilo snega, oziroma je že pobelil, toda je hitro izginil. Imeli smo suho zimo. Ampak po suhi zmrznjeni zemlji mrzla burja še bolj brije sem od atlantske obale.

Agnes Pasarich, 540.

Po Šubljevem koncertu

Brooklyn, N. Y. — Udeležba na koncertu Toneta Šublja, dne 25. januarja t. l., je bila tako lepa, da je moralo biti to v zadoščenje in vzpodbudo tako pevcu samemu kot vsem, ki so z njim sodelovali za ta dobrodelni koncert, kateri, upamo, da je bil prav tako lep uspeh finančno kot je bil moralno. Vsak donesek k skupnemu skladu za pomoč nesrečni Sloveniji bo veliko štel v dneh, ko bomo mogli nuditi našim gospodarsko upropaščenim in obubožanim rojakom v domovini gmotno pomoč.

Koncert sam na sebi je bil duševni užitek prve vrste. Poleg baritonista Šublja je sodelovalo tudi pevsko društvo "Domovina" in del naših slovenskih tamburašev, ki so takorekoč otvorili program, katerega je vodil Leo Zakrajšek, ki je navzoče nagovoril in se jim zahvalil za tako lepo udeležbo in obenem tudi obelodanil, da je skupna prireditev slovenskih društev v New Yorku dne 30. novembra 1941 prinesla z darovi vred $500.00 čistega prebitka. (Imena darovateljev in drugo bo ob priliki objavljeno.)

Voditelj programa je dejal občinstvu, da je želja prireditelja, da se navzoči pridružijo pevcu in zboru ob petju ameriške himne in naše pesmi, "Hej Slovenci!" Občinstvo je pevčevi želji radevolje ustreglo in polagoma se je strnila vsa dvorana v en sam glas, ki pa je pri besedah "Hej Slovenci" rezal v dušo in srce in obujal spomine onih največjih dni našega naroda, ko smo mladi ljudje z velikim navdušenjem vsepovsod prepevali narodni duh dvigajočo pesem "Hej Slovenci". Ko so Slovencem pod Italijo to pesem prepovedali, smo jo brundali povsod in ob vsaki priliki brez vesed ali pa kljubovalno odpevali kitico za kitico v številkah, ki mi še danes brne v ušesih melodično in po napevu "Hej Slovenci."

Oj, težki so bili oni dnevi, a na obzorju se je svetlikala nova zarja, novih dni. Lepa Primorska je ležala razbita, pohojena, okrvavljena in zbičana dol ob Soči, Doberdobu, vsevprek ob bregih, gorah in planinah, ki jih je nekoč opeval Gregorčič. Zemlje lačen tujec je bil že trdo stopil na našo tolikrat s krvjo naših najboljših sinov napojeno zemljo. Ali na oni strani se je tvorila Jugoslavija, nova domovina južnih Slovencev, in upanje je tlelo v srcih kljub tujčevemu škornju, kljub neugodnim vestem, ki so jih prinašali čez mejo tihotapci. "Ena, dve, tri, štiri, pet, šest, sedem, osem, devet — —! Devet, osem, sedem, šest, pet, štiri, tri, dve, ena — —!" Kljubovalno in z upanjem smo prepevali, a polagoma je up bledel, je umirala pesem in tako mi je ostal živ v spominu dan poslovitve, ko smo med drugimi z nekakšno prešerno mladostno grenkobo v srcih zapeli tudi tisto: "Ena, dve, tri, štiri, pet — —".

Potem je vstala na obzorju Amerika, svobodna zemlja, ki je nudila marsikaj, prilike do tega in onega in mnoga trpka izkustva, a je bila kljub vsemu Amerika, širokogrudna, svobodna, pionirsko mlada. Ostali smo, saj poti nazaj ni bilo — doma je gospodoval tujec. In zdaj gospoduje, uničujoč ves mali rod od enega konca do drugega, mi, ki smo daleč, ustanovljeni v novi domovini, smemo pa prepevati "Hej Slovenci, naša reč slovenska živo klije, dokler naše verno srce za naš narod bije . . .", oni tam pa stoje molče ob tisočih grobovih, v katere so sunili tujci srca, ki so bila za narod in svobodo . . .

Take, vidite, so bile moje misli ob tej pesmi in tako nisem pela z občinstvom ne v besedah ne v številkah, bilo mi je, kot da prisostvujem pogrebu vseh izdanih, prodanih in divjaško do smrti mučenih in zaklanih žrtev našega malega naroda.

Nastop baritonista Šublja z narodnimi pesmimi nas je menda vse zvedril in nam vlil v duše vero v naš trdoživi rod in upanje za njegovo srečnejšo bodočnost. In Šubelj zna te narodne pesmi tako živo prednašati, da se zazdi izključena vsaka možnost, da bi mogel sploh kdo docela iztrebiti narodič, ki si je znal v svojo narodno pesem vplesti vso lepoto in vse prešerno čuvstvo ljubezni in vso veličino ljubavi do svoje grude, do matere, do očetovega doma, do prelestne pestrosti svoje lepe domovine in končno vso bistro šegavost, ki izvira iz miroljubne in razumne nature slovenskega človeka.

Pesem za pesmijo se je vrstila, pa bi bili hoteli še več. "Domovina" je bila izredno dobra v izvajanju "Rožnega venca". Baritonist Šubelj je pel naprej in zbor mu je sledil z lepo ubranostjo. Tudi pesem "Spet ptice pojo" je zbor krasno zapel in izredno živahen je bil v narodnih popevkah, katere je z zborom pelo tudi občinstvo. Vsi, prireditelj-pevec in sodelujoči pevci in pevke ter tamburaši so bili nagradeni s prisrčnimi ovacijami od občinstva. Miss Pauline Šubelj, ki je vse točke spremljevala na klavirju, je bila s svojim stricem Tonetom vred deležna toplega odobravanja za njeno sodelovanje pri programu.

Med programom petja je bil občinstvu predstavljen dr. Boris Furlan, profesor prava na ljubljanski univerzi, ki je podal zanimiv govor, nanašajoč se na zgodovino slovenskega ljudstva in njegove zemlje. Ta govor je bil dan po koncertu priobčen v listu Glas Naroda. Dr. Furlan je primorski rojak iz Trsta in želeti bi bilo, da bi nam kdaj v bodočnosti podal še kaj slično zanimivega iz zgodovine naše zatirane manjšine v Primorju in iz naše splošne narodne zgodovine sploh. V teh časih je dvakrat potrebno ljudem predočevati zgodovinske fakte o neprestanih borbah našega žilavega malega naroda, kajti njegova borba za "staro pravdo" se je na veliki petek lani zopet znova začela in strniti bo treba vse moči, kjerkoli jih moremo najti, da narod v tej borbi ne podleže.

Na koncertu so bili celo nekateri naši slovenski farmarji iz East Worcesterja, N. Y., in sicer mrs. in mrs. Frank Kržmanc in mr. Pirnat pa hčerka Frank Korena, Jennie, tudi od tam. Ona seveda dela v New Yorku, dočim so naši farmarji prišli nalašč na koncert, ki se jim je zelo dopadel. Jaz sem imela priliko srečati precej naših slovenskih farmarjev lansko poletje, ko sem se mudila nekaj časa na obisku Korenove družine v East Worcesterju. Udeležila sem se njih veselice v "barn-halli" ter imela priliko opazovati plesalce, kako so se spretno sukali v takoimenovanem "square dance". O, da, tudi naši farmarji, čeprav oddaljeni dolge milje med seboj, vzdržujejo medsebojne stike po društvih in društvenih priredbah. In slovenske zavednosti se med njimi tudi ne manjka.

Po programu so se mnogi takoj razšli, drugi smo še malo ostali in se zabavali ali pogovarjali z znanci in prijatelji. Rojak Krajec, Krašna, mrs. Goričar in podpisana smo modrovali pri skupni mizi o mnogih stvareh, a jedro vsega je bila — domovina. Tako je bilo nedvomno pri večini drugih miz, in če kdo trdi, da ni prav, da se ob zbiranju pomoči za domovino zabavomo, naj obenem prizna, da nas vsaka lepa gesta za domovino zbliža v skupni misli na — zmago in končni mir, ki bo prinesel našemu ljudstvu odrešenje in osvobojenje.—**P. S.**

Nemški vojni ujetniki, katere so Angleži ujeli v Libiji.

Tramvaj, delo in seje

Cleveland. — Ker pri nas veliko pišejo o "štritkarah", zakaj bi še jaz ne? Tako sem mislil že od sobote, 24. jan., ko sem bil na federacijski seji. Ampak prej se bom dotaknil teh sej.

Nekaterim ne gre v glavo, zakaj bi jaz ne pohajal na seje clevelandske federacije SNPJ, da bi se lažje prepirali z mano. Ampak vzroki so tukaj: Prvič sem stalni odbornik društva 53, odkar sem prišel iz Chicaga. In to društvo mi daje dovolj opravka, brez da bi si še več nakopaval na glavo, in nihče mi ne more očitati, da nisem aktiven.

Drugič je pa moja služba. Če bi ne delal, ne bi mogel plačevati asesment in lahko, da bi danes bilo deset članov manj pri SNPJ. Bil je namreč čas, ko nisem samo zase plačeval, ampak za pet članov — sedaj se je to znižalo na dva. Torej, če hočem, da bom uslužben, se moram pokoriti disciplini družbe, ki me uposluje in delati po njenih predpisih.

Clevelandska federacija SNPJ je do tega leta zborovala ob nedeljah dopoldne. Mi imamo tako zvane starostne pravice in kadar je prišla vrsta name, sem moral izbrati tak "run", da sem radi oddaljenosti prišel v pravem času na delo. Tukaj so namreč precej strogi. Če si eno minuto prepozen, boš izgubil ves dan; če si dvakrat prepozen v 60 dneh (meni se to še ni zgodilo v 15 letih), dobiš kazen: tri dni doma, večkratna kazen pa pomeni, da ostani doma za vedno.

Sedaj že par mesecev opravljam službo od 10:36 zjutraj do popoldne, kar pomeni, da mi na te seje ni mogoče pohajati. Kadar je društvena seja, skušam zamenjati "run", ali pa zvijem na kakšen drug, način, tako da sem vedno na društveni seji (čeprav izgubim na plači). In to bo dovolj za mesec dni za poštenega člana. Prejšnjo soboto sem dogotovil ob 2:54 popoldne in sem torej lahko šel na federacijsko sejo. Ali po prvem februarju bom ob sobotah delal do 6:35 zvečer. Predno pridem domov pet milj daleč, se preoblečem, kako naj bom ob 7:30 ob pravem času osem milj daleč na seji?

To mi naj raztolmačijo oni, ki menijo, da glavni odbornik bi moral biti na seji clevelandske federacije. Da, ako lahko pride in ako ima čas. Ampak glavni odbornik lahko nekaj stori brez vsakih sej, če mu je za principe in porast SNPJ in društva, kamor spada. In to sem vršil brez vsakih opominov. Toliko o tem.

Sedaj vam bom še jaz nekaj povedal o naših tramvajih, družbi, koncilmanih in županu, ki kujejo ta tramvaj v Clevelandu. Nekoč sem bil socialist, rdeč pod kožo in ta barva se me še vedno drži. In tako so pred leti hoteli, da sem bil kandidat v mestno zbornico na platformi, ki je zahtevala, da mesto prevzame poulično, elektriko, plin in da gradi občinska stanovanja. Kandidiral sem na socialistični platformi proti družbi, ki me je uposlovala, ker sem bil prepričanja, če bi se transportacija upravljala v prid ljudstva pod socialno zaščito, da bi imeli koristi od tega vsi mestni prebivalci.

Kaj pa sedaj? Poglejmo one, ki vam pripovedujejo, da bo župan kupil poulično in kako težak problem je to. Kaj pa električne naprave — kdo pa lastuje nad polovico elektrike v Clevelandu? Kdo pa zalaga mestni avditorij z elektriko? Privatna družba! Zakaj vi narodnjaški volilci to dopustite? Zakaj ne zahtevate, da mesto napelje svojo elektriko v Public Auditorium? Zakaj imam pa jaž mestno in ne privatno elektriko, toda ne mestni avditorij? Kdaj boste županu povedali, da ima mesto svojo elektrarno, ki je Clevelandčanom prihranila že toliko milijonov dolarjev?

Kaj pa plin? Ali ni ta naprava prav tako važna kakor je tramvajski sistem? Seveda je, ali vi tega ne veste, ker "naš" list v metropoli vam tega ne pove, ker sam nič ne ve. Kaj pa stanovanjske hiše. Če ste res socialisti, bi morali vedeti in tudi bi lahko videli slike mestnih hiš, ki jih je postavila po zadnji vojni dunajska socialistična mestna uprava in se je tudi borila za to, dokler ni podlegla pred topovi in puškami klerofašistov. Ta vlada se ni podala brez boja, ampak vse drugače je z vami s danjimi, ki se kar ponujate reakciji. In reakcija naj vas le pocitra, ker k njej spadate.

Kdo bo pa vodil in upravljal poulično, ako jo kupi mesto Cleveland? Kdo pa vodi transportacijski sistem v Detroitu? Tam Henry Ford zalaga mesto z bucami, za katere mu mesto plačuje dober bakšiš v obliki obresti in tako ima Henry profit.

In kaj bo pa v Clevelandu? Sistem transportacije bi stal nekaj nad $14,000,000, bondov bi pa izdali za $18,000,000. Bonde bi izdali bankirji, ki bi od njih prejemali obresti. Dosedaj so obresti prejemali delničarji — pred nekaj leti jih niso nič dobili, ker ni bilo novaca. Ampak bankirji so se zasugurali za svoje bonde s tem, ako bi mesto ne moglo uspešno upravljati transportacije, potem bi jo pa "bondholderji" prevzali, nakar bi jo sami upravljali ali pa prodali komurkoli. Tako se hočejo bankirji zasigurati, ker nimajo zaupanja. Oni pravijo: garantiraj ali pa nič ne dobiš.

Kdo pa je najbolj za spremembo, da mesto prevzame transportacijo po detroitskem sistemu? Mestni transportni komisar Schweid, ki ga je nastavila republikanska stranka. Schweid hoče in je že pred leti priporočil vozove Henryja Forda. Schweid je zainteresiran v gumij in pravi: proč s poulično! Lahko, da ima kje biznis z gumijevimi obroči ali kaj podobnega. Vsi naš unijski predsednik mu je tako zabrusil in poleg še, da njega ne briga, kaj bo s 4000 delavci. "Zanje nimaš priporočila, mar več le zase."

Tukaj torej ne gre za zaščito mestnega prebivalstva, ker, ako mesto ne bo moglo upravljati, bo transportni sistem prišel v roke bankirjem, kot oni zahtevajo. Če bi bilo to pod tako upravo kot je bila Hoanova v Milwaukeeju, bi se državljani in davkoplačevalci lahko zanesli. Demokratje so pa demokratje, podobni republikancem in jim ni zaupati niti čika tobaka. Kdo tega ne verjame, naj pogleda nazaj vsaj dvajset let in bo videl, kako so vladali prvi ali drugi. In če se kaj razume, bo potrdil, da je res tako kakor sem omenil.

Kar se mene tiče, mi je vseeno, kaj se bo zgodilo, kakor mi je tudi vseeno, kaj se godi pri naših domovih. Stari, ki so dali, ne bodo nikdar prejeli plačila. Sad dela bodo uživali tisti, ki prihajajo za starimi.

Frank Barbič, 53.

Izpod krova Slovenskega doma

Indianapolis, Ind.—Na letnem delničarski seji tukajšnjega Slovenskega narodnega doma je bil izvoljen sledeči odbor ali direktorij za 1942: Predsednik P. Grarar, tajnik J. Jeran, blagajnik F. Stroj, zapisnikar F. Sabotin, nadzorniki F. Krefal, S. Skarjanc, F. Markič. Ostali direktorji so R. Medvešček, A. Kocijančič, F. Luzar, A. Zupančič ml., A. Urbančič, F. Skufca, Julia Zupančič, S. Ule. Natakarja sta S. Skarjanc in Frank Skufca, blagajnik pa J. Urbančič.

Po združenju SNPJ in SSPO se lahko reče, da je 90% delničarjev članov SNPJ. Dobro bilo, da bi se kdo oglasil v Prosveti, da bodo delničarji vedeli, kako je pri SND. Glavni dan je sedaj namreč pri SNPJ in torej bom od časa do časa poročal o uspehu tega narodnega zavetišča.

S. Skarjanc

Nekaj iz New Yorka

New York.—Ker že pošiljam naročnino Prosveti, bom še nekaj napisala za čitatelje. Prosveta mi je potekla že 20. dec., ker pa sem vajena, da jo je prinovil zastopnik, sem kar pozabila. Vselej, kadar je prišel okrog Frank Cvetan, smo zmiraj zasmejali, ker on vedno kakšno okroglo pove.

Povedala bom, kako me razveselilo, ko sem nedavno šla v Poljsko dvorano na 6. sti nevedoč, kdo ima zabavo. Vprašala sem oskrbnika, kdo ima veselico in dobim odgovor, da Jugoslovani. No, to sem tudi jaz. Vstopim in vidim pet fantov in deklet, ki stoje v krogu in prepevajo znano mi hrvatsko

(Dalje na 3. strani.)

Vesti iz podjarmljene stare domovine

VESTI IZ SLOVENIJE

V mesecu avgustu so Nemci v okolici Bleda ustrelili 90 Slovencev. Padli so nedolžni, žrtve nacijskega "maščevanja". Ustrelili so jih, ker Nemci niso mogli najti in ujeti pravih krivcev raznih poškodovalnih dejanj. Po tem času je bilo v predelu Gorenjske, ki so jo zasedli Nemci, ustreljenih več sto žrtev. Vse ustrelitve odreja civilni komisar na Bledu Kutschera, sudetski Nemec, ki si je pridržal pravico ustreljati poljubno število talcev, zaprtih po vseh večjih krajih Gorenjske za vsak sporočeni upor ali razžalitev nemškega vojaka. Ubijanja se ponavljajo skoro vsak dan. Proti koncu oktobra so na Bledu v enem dnevu ustrelili 16 talcev.

*

Preseljevanje Slovencev iz štajerskega dela Slovenije se nadaljuje po načrtu. V nekih predelih južno od Drave Slovencev ni več. Ostati sme samo tisti, ki postane član nacijske organizacije in se zaveže, da ne bo več govoril slovensko. Samomori se množe. Pri preseljevanju se pazi posebej, da ne bi bila dva člana iste rodbine izgnana v isto okrajino. Poleg Šlezije in vzhodne Prusije se kot kraj prisilnega naseljevanja zlasti omenjajo vzhodni predeli Poljske. Izgnani Slovencev v Srbijo so prispeli. Kot razlog nemški krogi navajajo, da nočejo, da bi srbske gorniške sile dobivale pomoč z daljnjim številom Slovencev.

*

Dne 15. oktobra so Nemci proglasili pridruženje štajerskega dela Slovenije k 'rajhu'. Prva posledica tega je bila odredba civilnega komisarja v Grazu z 20. oktobra, s katero se ukazuje izgon vsega slovenskega prebivalstva iz pridruženega ozemlja. Od 24. oktobra do sredine novembra so že izgnali 12,000 Slovencev. Prisilno izseljevanje se nadaljuje po načrtu. V Bernu je bil sprejet načrt o preseljitvi vsega slovenskega prebivalstva iz zasedenih krajev v Rajh', kjer ga bodo uporabili pri delu v vojni industriji. Nemško poveljstvo načrta pristavlja: "toda predvsem v najslabše kraje".

*

V delu Slovenije, ki so jo zasedli Nemci, je 143 župnij od 277, celnega števila župnij, ki spadajo pod ljubljansko škofijo. Pred zasedbo je izvrševalo v tem delu Slovenije dušno pastirstvo 145 duhovnikov. Danes so tam štirje. Trije smejo maševati, četrtemu pa ni dovoljen pristop v cerkev. Prepovedane so pridige in občevanje s slovenskim prebivalstvom v slovenščini. Razen omenjenih štirih so vsi sposobni duhovniki pregnani in zaprti v koncentracijskih taboriščih v Nemčiji.

...—V...—

Vesti iz Ameriških virov

London, 19. jan. (ONA-JČO). —Milan Nedič, bivši jugoslovanski vojni minister, sedaj pa nacijska lutka in vodja Srbije, si je vzel Hitlerja za zgled in je danes sporočil, da prevzame "vrhovno in polno poveljništvo nad srbskimi' oboroženimi silami." Jugoslovanski krogi v Londonu so slišali to vest po belgrajskem radiu, ki je Nedičev ukaz prikazal kot prizadevanje, "da se ohrani življenje srbskega naroda, ki je v resni nevarnosti." V tukajšnjih krogih se opaža, da je Nedič napravil to potezo skoj za tem, ko je bil glavni poveljnik borbenih četnikov v Srbiji Draža Mihajlovič imenovan za jugoslovanskega vojnega ministra. Obveščeni komentatorji pravijo, da Nedič vsekakor poskuša utrditi svoj položaj. Vedo pravijo, da se Mihajloviču pridružujejo ne samo množice iz notranjosti Srbije, temveč iz samega Belgrada.

Nedičev ukaz govori vsem "lojalnim in poštenim Srbom", naj se varujejo "podtalnih agitatorjev."

...—V...—

London, 18. jan. (ONA-JČO). —Poljska brzojavna poročevalska družba poroča, da se ni posrečil nacijski poskus vnovačenja bivših carskih častnikov za vodstvo "hrvatskih" čet.

Poročevalna družba pravi, da so nacijci poslali generala Aputjina, bivšega častnika belih gardistov, da izvede novačenje v Evropi. Potrebni so častniki za vodstvo Hrvatov, ker so pravi častniki, vsi Srbi, pobegnili.

Bivši carski častniki so odbili mamljive in razkošne plače, ki naj bi jih prejeli takoj, ko bi nastopili svoje dolžnosti, ker so slutili, da jih bodo kasneje uporabili za pregone Srbov iz Hrvatske.

...—V...—

Angora, 19. jan. (UP).—Nepristranski krogi v Sofiji so danes sporočili, da so danes v Srbiji tri bolgarske divizije (45,000 mož) v borbi proti četnikom, razen madžarskih čet, ki so nedavno prispele v Belgrad.

London, 20. jan. (ONA-JČO). —Danes so prišla poročila, da so Nemci popolnoma uničili dve srbski mesti, v tretjem pa so pobili vse prebivalstvo in razmesarjena trupla ubitih žrtev zmleli pod trakovi tankov.

Jugoslovanski vladni krogi poročajo, da je bilo v Gornjem Milanovcu, mestu, kjer se je rodil srbski rodoljub Dragiša Vasič, uničenih 490 hiš in da je ostalo samo še 70 pol porušenih.

Poroča se, da je mesto Rudnik popolnoma porušeno in da noben prebivalec ni ostal živ. Ko so Nemci vnovič zavzeli Užice, so streljali nedolžno prebivalstvo kar v množicah.

V Belgradu so usmrtili mnogo upornih srbskih dijakov, ki so vršili poškodovanja in poskušali napade na nemške vojake.

V Kragujevcu so več dijakov peljali na morišče. Pri korakanju skozi mesto so otroci na ulici kričali na Nemce: "Ubijate in streljate lahko, a zapomnite si, da smo mi sinovi Srbije!"

Pismo iz Londona

(Izvirno poročilo Prosveti.)

8. januarja 1942.

Kako dobro dene človeku čitati v vašem časopisu o "Slovenskem narodnem kongresu" v Ameriki. Prvič v naši zgodovini se je zgodilo, da prihajajo na pomoč stari nesrečni Sloveniji ne posamezniki, ne politiki, ne osebnosti v vplivnih krogih, ampak zedinjeno njeno ljudstvo, njeno prosto ljudstvo, vsak posameznik in vsi skupaj, ki se zavedajo naše krvi v sebi. Letos na Vidov dan sem vam zapisala, da življenje ni tako lahko zatreti. Če posekaš deblo, bodo še vedno pognale mladike iz korenin. Iz izrastkov korenin, ki se razpletajo daleč naokoli pod zemljo, pod oceani tja v novi svet. V Ameriki govorijo slovenske mladike namesto starega debla pod Triglavom, "ki ga na tla vihar je zimski treščil", ki pa bo spet ozelenelo, ko se vrnejo solnčni časi. "Politična bodočnost Slovenije je odvisna od nas, ameriških Slovencev, mi moramo govoriti namesto njih, ko morajo oni tamkaj molčati." Čeprav je ostalo neizpremenjeno dejstvo. "...mi moramo govoriti namesto njih, ko morajo oni tamkaj molčati". Kdorkoli ima še danes na svetu pravico govoriti—saj nas ni veliko ostalo—ima tudi dolžnost, da govori za sebe in za svoje. Da bo življenje bodočnosti, ki si ga služimo s krvjo in žulji, bolj blagoslovljeno z uspehom.

Tukaj pri nas tudi še lahko govorimo. V svojem uvodniku piše danes Evening Standard: "Britska zunanja politika bo v dneh, ki pridejo, tako se vsaj nadejamo in upamo, temeljila na nečem, kar je bolj trdno, kakor beseda princa ali šepet kralja." Malo dalje: o uporu, ki pride, da napravi Evropo svobodno: "Izvršilo ga bo ljudstvo, kmetje, in proglašen namen britske zunanje politike je, da bodo po dolgem končno ti naši pravi prijatelji stopili na mesto, ki ga zaslužijo".—"Mr. Eden se je vrnil iz Moskve s tem upanjem ... Povedal je, da je namen naše vlade, da zgradi novo Evropo v najtesnejšem sodelovanju z našim velikim zaveznikom." Tako piše Evening Standard—večernik v posesti lorda Beaverbrooka. Dobro veste, kakšno vplivno vlogo ima lord Beaverbrook v angleškem javnem življenju. Lahko rečemo, da je za Churchillom prvi mož v deželi. Mislim, da vas bo zanimalo, da njegov časopis prinaša take misli.

Ker v Londonu ni le sedež britskega zunanjega ministrstva. Ducat evropskih vlad se je zateklo sem. Nujno je, da vsaka dela za svojo deželo. Ali orkester je pod taktirko—subtilno taktirko — britskega zunanjega ministra. Tako imamo tukaj "zavezniške konference": harmonične prireditve vseh zavezniških vlad v Londonu.—Ko so prišli naši jugoslovanski ministri sem, sem vprašala Slovenca med njimi: "Kaj pa mislite za naprej?"—"To pa vse zavisi od tega, kako se bo Evropa po vojni na splošno uredila. Svoj program imamo, moramo vedeti, kaj in kako hočemo, da ne bo spet, kakor je bilo po zadnji vojni, ko bi bili lahko pripravljeni za kar se je zgodilo. Ali odločevali bodo vsi narodi skupaj, zmeniti se bomo morali med seboj, kako bomo živeli v miru. Med tem pa, ko bomo v pregnanstvu v Angliji, moramo opozoriti svet na sebe. Povedati mu moramo, kdo smo, kako živimo, kako bi lahko boljše živeli, da zaslužimo, da bi boljše živeli. Da imamo vendar nekaj pokazati, kar je naše in je obogatilo plemenitost človeškega duhovnega zaklada. Da smo prispevali k temu več kot je bil naš delež odmerjen z ozirom na naš majhni obseg in veliko revščino. Da je bilo tako v preteklosti in v sedanjosti. Da v bodočnosti ne bo zavrženo, kar nam bo odmerjeno."

Od onega govora so minili meseci, pol leta. Naši Slovenci v Londonu so se sestali z mnogimi vplivnimi angleškimi in slovanskimi in drugimi zavezniškimi osebnostmi iz javnega življenja. Ne bom se bahala, da jih poznam veliko med njimi in da bi mi odkrito povedali, kaj mislijo o naših predstavnikih. Ali, če prideš danes med ljudi, ki imajo stike z inozemskimi vladami v Londonu, bodisi radi službenega položaja ali radi golega zanimanja, ti bodo hitro pripomnili: "Ah, your Slovene so-and-so."—"The Slovene vice-premier ..." In podobno. Dobro dene človeku, da ni več kot je bilo. Kdo je vedel pred letom o kakem Slovencu kjerkoli. Celo o Jugoslovanih bolj malo. Zdaj večkrat čitaš v časopisih o kaki družabni prireditvi: "Jugoslovanski zastopniki so bili najelegantnejši ..."

Slovenski značaj se dobro odraža od angleškega ozadja. V nas je nekaka solidnost, mirnost, poštenost, ki jo imajo Angleži radi. Mi verjamemo v sposobnost in trdo delo kot edini vir uspehov. Vse prevečkrat in preveč dosledno tako, potem smo pa razočarani, če se v svetu tolikokrat zgodi, da manjvredni pridejo dalje, ker znajo boljše nastopati in bolje govoriti. Mogoče je res, da je tako gledanje na svet naivno, nezrelo, ampak pošteno je, Angleži ga spoznajo in dajo priznanje zanj. Zato imamo Slovenci veliko prijateljev med njimi.—Značilno se mi zdi, da je naš dr. Krek prvi izmed vseh članov jugoslovanske vlade nastopil na govorniškem odru v Londonu skupaj z osebnostmi, ki so taki sijajni govorniki, kakor angleški nadškofje. Pred povabljeno in izbrano publiko in z angleškim govorom! Ne, to ni majhna stvar in ponosni smo lahko, da nas tako dobro zastopa. Ker našega Kreka boste vedno opazili, kjer je prav, da smo Slovenci zastopani: med Jugoslovani ali med zavezniškimi vladami ali na angleških prireditvah.

Naš glas v Londonu ni votel. Vse nasilno zasedene dežele v Evropi imajo svoje zastopnike tukaj. Tudi mi jih moramo imeti. Ne le, da tukaj delajo in pripravljajo smernice in izpeljavo smernic za bodočnost. Naši ljudje v starih krajih morajo imeti vezi s prostim svetom. V povesti onega Hrvata, ki je ubežal iz koncentracijskega taborišča, sem dvakrat opazila, da omeni radijsko oddajanje iz Londona. "Pravi blagoslov" imenuje, da so mogli slišati hrvaške vesti od tukaj. Drugič pripoveduje, kakšno veselje je bilo po deželi, ko se je razvedelo, da jim je govoril zagrebški ban iz Londona. Vidite, da ni zastonj, kar delajo tukaj naši zastopniki. Izplača se, če morejo dati le malo utehe in upanja svojim doma.

Defitist je v zadnjih časih moderna beseda. Rabimo jo večinoma v njenem ožjem pomenu: razmerje tega ali onega do vojne ali politične situacije. Pa so še drugi defitisti: vsi oni, ki se srečajo z nesrečo v življenju brez odpora, s potrtim duhom, z resignacijo. Nesrečo tudi lahko obrnemo v dobro. Ni nam treba videti v njej le zla. Kaj vse lahko napravimo iz današnjih časov. Naši izseljenci v Ameriki se bodo zbližali s starimi kraji kakor nikoli poprej.—Za pogum lahko malo sanjamo. O časih, ki bodo prišli po vojni. O zračnem prometu. O prekooceanskih zračnih ladjah, ki bodo vozile domov v staro domovino izletnike na počitnice. V domovino, ki vas bo pozdravila kot prijatelje, ki ste ji stali ob strani v njeni nesreči in kot svoje tovariše v boju za boljše čase. Kakšni časi!—

Drugič se zbližajo naši zastopniki tukaj z reprezentanti drugih dežel. To bo vsem pomagalo naprej. Najbolj pa našim ljudem. Ker mi smo majhen narod in zato bolj navezani na druge, bolj navezani na sodelovanje. Izolacijske misli se ne bi mogle nikdar pojaviti v glavi kakega Slovenca, niti Jugoslovana. Samo veliki in močni narodi si lahko to privoščijo. Zdaj smo vsi skupaj dobili svojo lekcijo. Tornado je zadivjal in pometel najprej z manjšimi deželami. Reveži: sami si niso mogli pomagati, drugi se jim niso upali, ali se niso brigali, da bi jim pomagali. Tornado se je opomogel z njimi in končno so prišli na vrsto še večji, močnejši. Naučili smo se, da v bodoče ne smemo več misliti in delati samo za sebe samega—čeprav si to lahko privoščimo—ampak, da bo vsak—zadnji, najubožnejši član družbe narodov sveta—užival svoje štiri svobode, ki mu jih je obljubil vaš predsednik.

Dolenjka.

Kitajci odbili japonski napad

Čungking, Kitajska, 4. febr. — Japonski napad na pozicije kitajskega vojaštva pri Lojangu, provinca Honan, je bil odbit, se glasi poročilo vrhovnega poveljstva. Čez 300 japonskih vojakov je bilo ubitih in ranjenih v bitki. Lojang leži 60 milj zapadno od železnice, ki spaja Hankov s Pekingom.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

sem. Rada bi bila pristopila in še jaz z njimi pela, ampak za enkrat nisem mogla. Spomnim se, kako smo včasih prepevali na piknikih in veselicah ...

Prejšnjo nedeljo sem bila prvič v Brooklynu v Slovenskem domu na Šubelnovem koncertu. Toneta sem že pred leti slišala v Conemaughu, Pa., in sem ga želela zopet slišati. Še vedno prav tako lepo poje kot nekdaj. "Zvonovi zvonite ..."—takrat so mi solze zalile oči. Dvorana je bila polna, zadnja dva stola sva midva dobila in še ta sedeža sta nama dala dva domača člana, ko sta videla, da sva "stranska".

Po koncertu sem se sestala z mr. in mrs. Krasno. Ker nisva mislila ostati na zabavi, sva se kmalu poslovila. Spoznala sem se tudi z mr. Cvetkovichem. Bila sva tudi pri tajniku in predsedniku društva 580 Johnu Krtu. Škoda, ker ni bilo žene doma, da bi se malo pogovorili. Z njimi sem se že prej spoznavala na veselici 30. nov.

Ta dopis nima pomena. Ker pa Ižanci radi čitajo moje dopise, naj jim bo ustreženo. Kaj pa Martin Bolha? Oglasi se in napiši kaj za kratek čas.

Mary Tursich. 503.

Poslovilnica fantu

Library, Pa.—Iz našega kraja je bolj malo dopisov, se bom torej pa jaz oglasila bolj na kratko. Zimo imamo še dosti milo do sedaj. Majne dobro obratujejo in delavci so zaposleni, stari in mladi. Mladina dela večinoma v fabrikah, drugi pa odhajajo k vojakom. Od tukaj je odšlo že več mladih fantov v armado Strica Sama.

Ravno 24. jan. smo imeli veliko zabavo, katero so priredili za odhodnico mladeniču Gilbertu Dolinarju domači in sorodniki. Zbrali so se stari in mladi prijatelji, da se poslove od njega predno obleče vojaško suknjo. Gostje so bili izvrstno postreženi, br. Pavel Dolinar pa nam je igral polke in valčke, da je bilo vse v "luftu". Pozno proti jutru smo se razšli vsak na svoj dom. Gilbertu želimo, da bi se zdrav vrnil v civilno življenje.

Ursula Klobčar.

Najzanesljivejše dnevne delavske vesti so v dnevniku "Prosveti." Ali jih čitate vsak dan?

YOU DON'T HAVE TO BE RICH to help American Defense. That's the theme of the above poster, one of the newest of the Defense Savings promotional pieces now going up in streetcars, on bulletin boards, and at other public places. This poster emphasizes the point advanced by the Treasury Department that every American can—and must—pitch in if the United States is to have the arms and the tools necessary to protect her freedom.

Dvojna pomoč

Janko N. Rogelj

Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, nabira denarne prispevke pod nadzorstvom naših podpornih organizacij in državnega oddelka v Washingtonu, D. C., ki zahteva, da račune pomožne akcije pregledajo tudi zapriseženi računski pregledovalci. Obenem ima pomožni odbor tudi svoj nadzor odbor, tako da bodo računi pregledani dvakrat. Do 17. januarja je bilo v blagajni JPO,SS $12,-735.69. Do sedaj je imel odbor samo $12.50 stroškov. Vse drugo delo je bilo brezplačno. Stroške odborovih sej plačajo posamezne organizacije. To je dokaz, da naše bratske organizacije, ki v resnici zastopajo pretežno večino slovenskega naroda v Ameriki, vršijo to delo nesebično in nadstrankarsko.

Sedaj ne moremo nuditi pomoči našim revežem onkraj morja. Ko bo konec vojne, ali če bi slučajno preje kaka zavezniška armada zasedla naše kraje, potem bi bilo mogoče nuditi to pomoč, da bo v resnici prišla v roke naših trpečih bratov in sester onkraj morja. Sedaj samo nabiramo. Lahko pa napravimo, da posodimo sedaj ta denar ameriški vladi v obliki obrambnih bondov. Ako napravimo ta korak, potem bo denar v blagajni JPO,SS porabljen v dvojen namen: Prvič v pomoč ameriški vladi, drugič v pomoč trpečim v domovini. To bo dvojna pomoč: Prva Ameriki, druga naši stari domovini onkraj morja. S takim delovanjem se mora vsak strinjati; s tem pokažemo, da smo zavedni in zvesti ameriški državljani, a obenem krvni bratje in sestre onih, ki trpijo v zasedenih krajih onkraj morja.

Naše slovenske žene in dekleta, posebno članice Slovenske ženske zveze in Progresivnih Slovenk, so pokazale resno voljo, da hočejo pomagati. Pokazale so to zanimanje pri svojih postojankah ali pri lokalnih odborih. Njih moč je velika, ako jo hočejo izrabiti. Ženi je že po naravi dano, da lažje poprosi, kakor mož.

Ameriške Slovenke, vaša usmiljena srca naj se zavedajo, da naša slovenska žena ali dekle v domovini onkraj morja trpi nepopisne muke. Naše slovenske matere v domovini so ostale same brez vsake pomoči. Iskra upanja živi v trpečih srcih z mislijo na njeno krvno sestro v Ameriki, če se bo ta spomnila njene grozne nesreče. Zato je ob teh temnih in groznih časih poklicana ameriška Slovenka, da pokaže usmiljenje. Usmiljena srca naših ameriških Slovenk lahko čutijo, kaj je materina ljubezen do svojih otrok, kateri prosijo kruha, kruha in kruha .. Zadnjo skorjo kruha bi jim dala ter legla spat lačna; toda zadnja skorja kruha je že zdavnaj izginila. Pred njenimi očmi hirajo in se obrazno starajo njeni otroci, katerih solzne oči prosijo koščka kruha. In te nesrečne matere čakajo in upajo, da bodo doživele s svojimi otroci konec te strašne negotovosti. In tem materam ne bi pomagala ameriška Slovenka, ki je njih krvna sestra! Prav lahko jim pomaga, če ima dobro voljo, usmiljeno srce in lepo besedo, s katero poprosi za denarno pomoč.

Žene in dekleta, odgovorite in pokažite, da ste krvne sestre.

Jugoslovanski pomožni odbor, slovenska sekcija, ima sedaj organizirane lokalne odbore po sledečih naselbinah:

Joliet, Ill., št. 1; Cleveland, O., št. 2; Chisholm, Minn., št. 3; Sheboygan, Wis., št. 4; Milwauke, Wis., št. 5; Ely, Minn, št. 6; St. Louis, Mo., št. 7; Chicago, Ill., št. 8; Waukegan, Ill., št. 9; Lloydell, Pa., št. 10; Butte, Mont., št. 11; Pittsburgh, Pa., št. 12; Farrell, Pa., št. 13; Lorain, O., št. 14; Clinton, Ind., št. 15; Salida, Colo., št. 16; Rock Springs, Wyo., št. 17; Barberton, O., št. 18; Aspen, Colo., št. 19; Pueblo, Colo., št. 20; Denver, Colo., št. 21; La Salle, Ill., št. 22; Johnstown, Pa., št. 23.

Ko to pišem, organiziranih je že 23 lokalnih odborov JPO,SS. Kje so druge naselbine? Ali ni moža ali žene v slovenski naselbini, ki bi organiziral lokalni odbor? Kje so naša društva, ki pripadajo k bratskim organizacijam, ki tvorijo slovensko sekcijo Jugoslovenskega pomožnega odbora? Bratje in sestre, zakaj zaostajate za naselbinami, ki imajo že svoje odbore. Predno mine vojska, organizirana mora biti vsaka slovenska naselbina v Ameriki. Ko bo pot zopet odprta v domovino, takrat bomo izvedeli, kako potrebna bo pomoč. Kako jim bomo pomagali, ako ne bomo organizirani in pripravljeni.

V pismu, ki je prišlo v Ameriko pred dobrim mesecem, je bilo zapisano: "V Sloveniji ni več bogatina in ne reveža, tu smo danes vsi enaki: nobeden nima nič. Tu smo danes vsi združeni —samo Slovenci smo. Samo čakamo, kdaj pride dan rešitve, če ga sploh dočakamo ..."

Tako je v domovini naših bratov in sester onkraj morja. Žalostna jim majka! Kaj jim prinese konec vojne? Kako bodo mogli lačni, potrti in bolni odločevati, kakšno formo vlade si želijo. Najprva naj bo pomoč, potem naš nasvet, katerega bomo lahko povedali iz izkušnje našega svobodnega ameriškega življenja v Ameriki.

Kri ni voda! Daj brat, daj; pomagaj sestra!

KO ZAJOKAL SI V ŽIVLJENJE

Mara Lamutova

Ko zajokal si v življenje,
s tabo zajokalo je moje srce,
solze bi veselja bile,
ko bi ne kalilo jih gorje!

Ko zajokal si v življenje —
z juga je prihajalo topov grmenje—
"Čuj, junaček", sem dejala,
"zdaj na fronti ti topovi
dobrodošlico grme" —
in raz drobnega lica
svoje brisala solze.

Prejšnjim sem pela
aja—tuta—aja,
zdaj sem tiho vpraševala —
koliko ta hip junakov
iz sveta odhaja ...

Če uspavanko sem ti htela
mi je v žalostinko izzvenela ...

SMO OTROCI IZ DEŽELE LEPE VIDE

Mara Lamutova

Vzeli so nam rodno zemljo,
vzeli nam svobodna vesla,
težka je usoda, dragi bratje,
v vaše kraje nas zanesla.

Smo otroci iz dežele Lepe Vide,
iz dežele rož in sonca,
iz dežele tihih borov,
iz dežele belih jader,
kjer na večer zlato sonce
sprejme hladen morski val.

Kdor še ni ponoči begal
sredi tujih in neznanih cest,
kdor nad lastnim se brezdomstvom
bridko ni razjokal —
ta ne ve, kaj je bolest.

Rusija noče vojne z Japonsko

Finski predsednik obsodil Stalinov program

Kujbišev, Rusija, 4. febr.—"Sovjetska unija ne bo ugodila Hitlerju in se zapletla v vojno z Japonsko," je dejal Andrej Mališev, besednik komunistične stranke in predavatelj. Njegova izjava je sledila zagotovilu vladnih krogov, da se bodo sovjeti držali provizij nevtralnostnega pakta, ki so ga sklenili z Japonsko.

"Zaplet Japonsko v vojno z Veliko Britanijo in Ameriko je bil višek Hitlerjeve zunanje politike," je rekel Mališev. "On je skušal pridobiti tokijsko vlado tudi za napoved vojne Rusiji, a ni uspel. Razume se, da mi ne bomo dali Hitlerju utehe z napovedjo vojne Japonski."

Mališev je naglasil, da je nacijska Nemčija še vedno največja sovražnica sovjetske Rusije. Glavni cilj slednje je poraz Hitlerjeve vojne mašine, potem pa pridejo drugi agresorji na vrsto.

Helsinki, Finska, 4. febr.—Predsednik Risto Ryti je povedal parlamentu, da skema glede reorganiziranja Evrope, katero sta skovala angleški zunanji minister Anthony Eden in Josef Stalin v Moskvi, ograža vse evropske države, zaeno pa je izrekel upanje, da se ne bo uresničila. Finska ima izkušnje z boljševizmom, katerega hoče Stalin raztegniti na vso Evropo.

ODPLAVLJENCI

IVAN JONTEZ

(Nadaljevanje.)

Jakob se je skoro prezirno nasmešil.

"Hvala, Jennie, ne potrebujem . . . in če hočeš, da ostaneva dobra prijatelja — obdrži svoj denar!"

"Toda jaz sem ti vendar dolžna odškodnino . . . povozila sem te!"

"Povedal sem ti že: krivda je bila moja!" je vztrajal trdovratno Jakob, ki ga je ta igra z bogataško hčerjo začela že kar zabavati. "In končno svojih reber nisem nesel naprodaj — samo življenja sem se hotel rešiti . . . Le spravi svoje bankovce nazaj v torbico!"

Jennie je naredila dolg obraz in ustnice so ji vzdrhtele.

"Trmoglavec!"

Jakob jo je smehljajoč pobožal po rokah.

"Ne jezi se, moja draga . . ."

"Ah, ko pa mi niti tega veselja ne privoščiš, da bi ti smela malo pomagati! . . . In nobenega upanja mi ne puščaš . . . kakor hitro se vžge v meni iskra upanja, že jo s svojimi hladnimi besedami ugasneš . . . Krutež!"

"Kakor razvajen otrok si!" jo je rahlo pokaral Jakob. "Karkoli si poželi, mora takoj dobiti, če ne, je pa jok ali šoba! Človek vendar ne more doseči vsega tisti trenutek, ko si stvari poželi!"

Jennie je zardela ter povesila svoje žametne trepalnice. "Oprosti . . . res sem nestrpna, ne morem pomagati, tako me je nekaj privezalo k tebi, kaj, pa ne vem . . . Morda me zato vleče k tebi, ker je v meni tudi nekaj umetnice . . . ? In zato sem nestrpna . . . Ko bi mi dal vsaj eno besedo: Upaj! . . ."

Jakob jo je pogledal v obraz. Lepa je bila. Sveža. Skoro ne bi verjel, da je ta cvet vzrastel v cvetličnjaku in ne na polju. Srečen, kdor bo dobil ta cvet!

"Jennie," je povzel čez čas zamišljeno, "tega ti nisem odrekel, rekel sem: morda . . . kadar se izenačita najina položaja . . ."

Jennie ga je toplo pogledala.

"Vendar . . . vsaj medla drobtinica upanja!"

Potem se je dvignila, češ, da bo treba iti domov ter nekaj časa oklevala na nogah. Nato se je vsedla k Jakobu na posteljo, mu dala roke okrog vratu ter se vsa zardela zazrla globoko v njegove oči.

"Jakob, nikoli nisem še poljubila moškega . . ."

Nato ga je poljubila.

Jakob ji je poljub vrnil! Bilo mu je, kakor bi bil poljubil Življenje samo, življenje, kateremu se je bil hotel že odreči.

Nato je mladenka odbrzela iz bolniške sobe in za njo je šel Jakobov pogled, občudujoč njeno krepko, a vendar vitko postavo in njeno prožno, odločno hojo.

Dva dni pozneje je bil Jakob pri Ajdovčevih, ki so ga radostno sprejeli ter se trudili, da mu napravijo bivanje v svoji hiši čim prijetnejše. In tja je začela zahajati mlada Američanka Jennie, vasovala tam dolge ure, obsipala Ajdovčeve otroke z darovi in ljubeznivostmi ter kramljala z Jakobom. Sosedje so radovedno občudovali lepi, dragi avto, ki se je dan za dnevom ustavljal pred Ajdovčevo hišo in elegantno mladenko, ki ga je vozila ter ugibali, kdo bi ona bila; ugibali so pa zaman, ker Jakob je molčal in molčali so Ajdovčevi, ki navsezadnje tudi niso vedeli več, kot da je mladenka Jakobova dobra prijateljica. Radovedneži so naposled zaključili:

"Njegova ljubica."

Nakar se je debela soseda Marijana zmrdnila, češ, vidijo, kako moški hitro pozabijo svoje ranjke žene . . .?

3

Prejšnji večer je bil pri Ajdovčevih Gaber. Tudi on se je radoval "vrnitve izgubljenega sina". In vesel je bil, ker Jakobove oči niso bile motne od brezupa in malodušnosti, temveč se svetile v vedrem zaupanju, da ni še vsega konec in je življenje vzlic vsemu še vredno, da se ga živi.

"Tako je prav, Jakob!" ga je postarani bojevnik potrepal po ramenih. "Korajža za moža, malodušnost naj negujejo šeme! Kmalu ozdravi, potem se boš z nami iznova vrgel v naš boj!"

Jakob se je neopredeljivo nasmehnil. "Dvomim, Matija, da bi še kdaj skupaj delali . . . Drugačne načrte imam . . ."

Gabrov obraz se je podaljšal.

"Drugačne načrte? Kakšne? Nas misliš zapustiti?"

"Da. Metropola ni več zame. Zofije ni več in Puca ni več . . . ne, v metropoli ne ostanem več! Pa tudi . . . tega životarjenja na našem izginjajočem se otočku sem sit . . . živeti ali umreti, životariti nočem! In končno . . . tudi eksistence ni tukaj zame . . . Da, če bi mogel postati Kalan, Basaj ali Piškur, potem da, a ne morem postati kaj takega, zato ne morem ostati tukaj . . . In v tovarni ne bi dobil dela zlepa — očrnjenci ga ne dobe . . . Zato me bo vzela noč . . ."

Gaber in Ajdovc sta ga dolgo molče gledala, naposled je pa Gaber tiho dejal:

"Škoda . . . sicer smo pa sami krivi, ker smo se vedno potrudili, da smo pomagali do eksistence nevrednim koritarjem, za ljudi kot Muren pa smo imeli kvečjemu brce in kamenje! . . . In ali jim moremo zameriti, če se navsezadnje vsega naveličajo ter zbeže od nas in naše nehvaležnosti? Prav nam je!"

Vstal je ter prožil desnico Jakobu:

"Jaz ti ne zamerim Jakob, prav imaš. In mnogo sreče! V katero stran pa misliš planiti?"

"Najprej proti Zapadu, doli v Arizono, zaradi pljuč. Potem pa proti Pacifiku."

"Pri tem bi bilo seveda dobro, če bi imel nekaj zelenjakov s seboj, a?"

Jakob se je nasmehnil. Spomnil se je denarja, ki mu ga je ponujala Jennie, a ga je odklonil. In če bi samo namignil, bi ga vsak čas dobil od nje!

"Da, dobro je, če ima človek, ki trempa, kak dolar pri sebi," je pritrdil. "Če . . ."

Gaber je potegnil iz žepa denarnico ter izvlekel dva desetaka.

(Dalje prihodnjič.)

Ameriška bojna letala tipa Brewster-Buffalo v Singaporu.

Obsojenci

Vladimir Levstik

RIKARD MALLOPROU

(Nadaljevanje.)

Kakor hitro sem se zopet pokazal v družbi, so zbudile ženske z neredkimi, dasi opreznimi razgovori o Malvi mojo pozornost in radovednost. Priznati moram, da sam nisem več mnogo mislil nanjo, da sem jo bil takorekoč že prebolel in pozabil, in da zategadelj nisem baš z veseljem pozdravljal tistih besed. Znanke so jo omenjale tuintam, skorajda slučajno, kadar je šel razgovor o drugih; bilo je karkoli o njenem početju in nehanju, izprva nikoli kaj posebnega ali pomembnega. Vsi takšni pomenki so se vpletali mimogrede kakor neznatne in naglo zopet izginjajo nitke v širokem traku razgovora, in se nikoli niso obračali do mene. Toda čutil sem malodane že prvikrat, kako se od strani napenjajo pogledi, da bi videli, ko bo vsaj ena črta zaigrala v mojem obličju in izdala odmev, ki se je oglasil v duši; in ker sem vajen skrivati svoje misli, so prihajali pogledi čimdaljebolj nestrpni, pa tudi besede vedno pogostejše, tako da se je bilo težko motiti o namenu. Pomalem sem izvedel, da je zdaj Malva tista, ki samotari in ne zahaja med ljudi, da se je tudi ona nedavno vrnila s potovanja, in da jo je — o čudo! — spremljal oče, ki ga sicer ni lahko odtrgati od opravkov, naposled, da je v novembru hudo obolela, da je še zdaj vsa šibka od bolezni, in da je lepša, mnogo lepša, nego je bila poprej.

Nekega dne me je vprašala starikava tetka naravnost:

"Čudna reč je bilo tisto, da sta se tako nanagloma razdrla. Saj se vendar zdi, da vas ona še vedno ljubi?"

"Ne vem," sem dejal s tistim pritvorjenim smehom, ki ga ima vsak pošten človek za nerodne razgovore. "Po pravici vam povem, milostljiva, da nisva govorila ves ta čas, odkar sva se razdrla. In zato ne vem niti najmanjše drobtinice o mislih in o čustvih gospodične Malve, pa tudi pravice nimam, — kot gentleman, saj veste! — da bi govoril o rečeh, ki so se zgodile."

Zlo je hotelo, da sem pri teh besedah zardel do tolike mere, da je videla celo tetka s svojimi napol slepimi očmi. Čemu in od česa, — vedi vrag; morda zato, ker sem zalotil v svojem srcu nekaj, kar je bilo v tistem hipu več od navadnega sočutja. Tetka se je zahihitala s starim, hripavkastim glasom, kakor v zadregi, in je požugala s pergamenastim prstom:

"Glejte, glejte! Torej je tudi vi še niste pozabili? Potem se smemo vendar nadejati — kaj ne?"

"Česa neki?" sem vprašal z zelo nedolžnim glasom.

"Bližnje sprave, da, da . . . Takšne reči se dogajajo, vsi jih poznamo. Ali, da bi jih nosil človek vse svoje življenje," je dodala tiše z zamišljenim obrazom, "in da jih ne bi hotel popraviti, to bi bila trma — in ošabnost — in trdosrčnost, do drugih in do sebe . . ."

Malo dni po tistem razgovoru je prišel Jošt, še precej rano dopoldne, in mi je naznanil zelo nepričakovanega gosta. Jaz sem osupnil; v prvem hipu nisem našel besede. Nato sem pogledal po sebi, odkašljal sem si, tačas je minilo prvo presenečenje, in sem stopil prišlecu naproti.

V salonu je stal — Malvin oče: rdeč, v dolgi črni suknji, nerodno sukajoč cilinder v roki. Da, cilinder! Bodi zapisano posebej in povedano z besedami, ki ne dopuščajo dvoma; kajti rad bi imel, da izvedo potomci, ako se ohranijo ti zapiski do njihovih dob, kakšno čudo se je zgodilo med očeti: Malvin oče je nosil cilinder, če že ne vsak dan, pa vsaj tistikrat, ko je prišel, da mi ponudi svojo hčer nazaj; prav in pravcat cilinder si je nadel, kar ni samo kar tako, govorica babnic tjavendan, temveč čista in izpričana resnica. Sama svečanost ga je bila; druga je bila stoja, drug pogled, potrt in resen obenem, druge besede in druga govorica obličja in vesoljne prijetno zaokrožene postave: Vi glejte, gospodine Rikard Malloprou, da ne bo sramote nad mój cilinder in nad mojo črno suknjo; oblekel sem jo zaradi vas, za vas sem ga poveznil na častljivo plešo, da boste s spoštovanjem in z zbranim duhom poslušali mnenje svojega tasta! — Takšen je torej stal v mojem salonu, kakor poosebljena slovesnost; in kakšni, o mili Kriste, so kupci in debeluharji s prazničnimi obrazi!

"Niste se me nadejali, kaj ne?" me je nagovoril, nategavaje sivkasto brado in ves jezen, ker je slišal, da se mu trese glas. "Kako bi se me nadejali, gospod Malloprou? Saj ni navade, da bi prišel čez pol leta človek, ki ste zavrgli njegovo hčer, ne da bi vedela, zakaj. Ni navada, ljubim jo, in če stoji njen oče danes pred vami, je prišel po izjemi: zaradi otroka je prišel, ker nima kamenitega srca, da bi še dalje gledal njegovo trpljenje! Odšli ste, kakor ne odhaja človek, če ima srce; in prstan ste ji pustili na mizi . . . Njena pisma ste zavračali, neodprta so prihajala nazaj; v svojo hišo me niste pustili! Ali to naj bo pozabljeno, kakor je že prišlo, zaradi česarkoli se je zgodilo; prišel sem k vam, da vas prosim za svojega otroka, ki ga nočem izgubiti . . ."

Starec je nehote sklenil roke, obraz se mu je pokril z žalostjo, vse gube je napela zadrega; jokavo in sentimentalno mu je vztrepetal globoki, poštenjaški glas. Povesil sem glavo, čuteč, da je primerno moji ulogi, in deloma tudi od prave, resnične zadrege.

"Verjemite," sem izpregovoril, "težko mi je in vem, da sem bil tudi tistikrat nesrečnejši od gospodične Malve same . . . Toda moralo je biti: kako sem hotel ravnati drugače? Recite Malvi, da jo prosim odpuščanja: naj odpusti in pozabi . . ."

"Pa to je ravno, da ne more! Ne, gospod Malloprou, — prijatelj, — vem, mi moški trdimo ponavadi, da so ženske lahkomiselna bitja in da se rajše tolažijo kakor pa mi: če ne ta, bo drugi! Toda verjemite mi, kadar ženska ne more pozabiti, ne more, pa če bi bilo v njeno lastno pogubo. Prijatelj moj dragi," — in že me je držal za roko, — "pozabite vi, ki laglje pozabljate! Nič več ne bomo govorili o tistem, tudi Malva sama vam prisega, da ne bo omenila, — nikdar, svoje žive dni, — da ste jo pustili zaradi druge . . ."

Ta misel mi je bila pogodi. Stari je stal pred menoj, jecljal je in žulil moje prste med svojimi, jaz pa sem v teku par kratkih sekund premislil, kako dobro je zame, če sta ravno Malva in njen oče prepričana, da se je zgodila vsa tista neokusna komedija zato, ker sem se zaljubil v kdovekakšno neznano ženščе. Porabil sem priliko, da ga potrdim v njegovi veri.

"Resnica je . . ." sem dejal s primerno skesanim obrazom, "in zelo se čutim osramočenega — in krivega — takorekoč, — posebno zdaj, ko je vsa zmota in blodnja pri kraju . . . Ampak nemogoče je, da bi mogla Malva odpustiti . . ."

"O, še več, kakor da vam odpušča!" je vzkliknil oče z nenadnim upanjem. "Ljubi vas, — še bolj kakor prej! V novembru je obolela od same žalosti in vsi smo mislili, da umre; saj veste, da huda vročica ni šala. In čudo ni: koliko dni in noči je prejokala zaradi vas! Zastrupiti se je hotela, — ubožica, — jedva sem ji ubranil . . . In še zdaj: nikamor ne hodi, doma sedi in žaluje; nič več se ne sme je, vsevenomer molči . . . Kadar sva sama, ne govori o drugem, kakor o vas; toda le z menoj, z drugimi ne mara . . . In vse oči bo izplakala: neutolažljiva je! Ali, kaj govorim vse to? Naj vam povem, kako je bilo predvčeranjim: prišla je ravno, da mi vošči lahko noč. Poljubila me je, objela me je kakor nikoli, in kar naenkrat so jo obsule solze. Kar naenkrat, tako vam pravim, gospod Malloprou, je klečala pred menoj, z licem na mojih kolenih. — Papa, je dejala, ljubi moj papa, odpusti, če se mahoma zgodi nekaj čudnega: ni mi več živeti! Nič več ne morem prenašati zavesti, da je Rikard tu, in da se ne usmili moje bolečine. Čemu bi? Ali je vredno živeti takšno življenje? Samo ti ne bodi hud, papa, če si napravim zlo; v ljubezni se me spominjaj! — Takrat" — možak je držal cilinder z obema rokama, kakor da streže solze, ki so mu drle po licih, — "takrat, dragi moj, sem ji rekel: K njemu pojdem, da vidim, ali ima človeško dušo v prsih, ali ne! Tako sem storil, gospod Malloprou; vedite, da imate na vesti ne le srečo, temveč tudi življenje, časni in večni blagor uboge hčere tegale obupanega očeta!"

Potrkal se je z roko po prsih, nato pa je segel po žepno ruto, da si obriše oči; kajti njegova zgovornost se je bila izvrela in ob rastočem patosu mu je bil usahnil glas.

Meni pa se je tisti hip razodela nepričakovana verjetnost. Spoznal sem, da me kliče Malvin oče h koraku, ki ga neizprosno tirjajo vsi moji računi: da vekomaj ne bo popolnoma ozdravljena moja bolezen, če ne sprejmem vseh reči, ki mi jih je odvzela, brez izjeme nazaj. Začutil sem, da mi je Malva usojena ne le po moji ljubezni, temveč po vseh drugačnih in mnogo nepremagljivejših zakonih duše in življenja. In ko sem mislil tistikrat nanjo, na njene solze in na njeno žalovanje, se mi je zazdelo, da jo ljubim še vedno. Takšno hrepenenje me je takrat obvladalo po nji, da sem šel s presrečnim očetom ter sem pokleknil pred njo in sem jo prosim odpuščanja, in takšna ljubezen, da sem presedel pri nji ves tisti dan, kakor da bi ga presanjal v nebesih. Kaj sem hotel? Takrat mi je postala Malva za kratke dni simbol velike, toda, — česar nisem vedel, — veke nenadomestljive sreče.

Rikard Malloprou se ne bi pritoževal, da je ostalo tak. Ali preobrat je bil usojen ravno samem trenotku tiste lepe blažene komedije mojih čustev.

Teden dni kasneje, baš ko sem natikal rokavice, da se po stari in zopet obnovljeni navadi potim k Malvi na vsakdanji popoldanski poset, sem se zavedel mahoma, brez prehoda in z vso krvavo jasnostjo resnice, da bilo vse tisto krasno, izgubljeno in zopet pridobljeno, — zgolj puhel sen, fata morgana mojega zapuščene in preveč usmiljene duše. Brezobziren "ne!" bi moral zaklicati debelemu poštenjaku, osramotiti bi bil njegovo suknjo in njegov cilinder, zlikani cilinder, njegove očetovske solze in njegove obupne besede; prihranil bi mu bil vest, da je krív neodvračljive nesreče svoje hčere, — zavest, ki mu ne bo izostala.

(Konec prihodnjič.)

SLOVENSKA NARODNA PODPORNA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za koristi ter potrebno agitacijo svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatoričnih del in naznanila drugih podpornih organizacij in njih društev se ne pošiljajo listu Prosveta.

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

★

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerne, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. LAWNDALE AVENUE · CHICAGO, ILLINOIS

TEL. ROCKWELL 4904

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prištelo eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člane ali nečlane $6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu $1.20 za tednik, se jim to prišteje k naročnini. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člane SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Združ. države in Kanado	$6.00	Za Cicero in Chicago je	$7.50
1 tednik in	4.80	1 tednik in	6.30
2 tednika in	3.60	2 tednika in	5.10
3 tednike in	2.40	3 tednike in	3.90
4 tednike in	1.20	4 tednike in	2.70
5 tednikov in	nič	5 tednikov in	1.50

Za Evropo je $9.00

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto $ _____

1) Ime _____ Čl. društva št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2) _____ Čl. društva št. _____

3) _____ Čl. društva št. _____

4) _____ Čl. društva št. _____

5) _____ Čl. društva št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik _____ Star naročnik _____

These Were Nazi Panzers

SHATTERED AND BLAZING Axis tanks and supply trucks litter the desert of Northern Libya as the British advance rolls on toward Tripoli. The smoking hulks in this picture were knocked out by a South African detachment, which then blew up everything that could not be used by the British forces themselves.